Založené 1999

Pokoj a dobro

www.pokojadobro.sk

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 17 Číslo 5 December 2015

Snímka: P. Lazor

DAJÚ MU MENO EMANUEL, ČO ZNAMENÁ BOH S NAMI

Tieto slová čítame v Matúšovom evanjeliu pri správe o narodení Pána Ježiša *(porov. Mt 1, 23)*. V Starom zákone ľudia vnímali Boha ako veľmi vznešeného, váženého, ale aj veľmi vzdialeného od človeka. Preto sa Boh rozhodol poslať svojho jediného Syna na túto zem, aby ľudia pocítili blízkosť Boha, aby pocítili, že Boh je ľuďom veľmi blízko, ba dokonca, že Boh môže byť v nás. Túto Božiu blízkosť si máme viac uvedomovať počas vianočných sviatkov, keď pozeráme do jasieľ, kde leží novonarodený Mesiáš. Celé Vianočné obdobie máme prežívať s Bohom, v spojení s Kristom – v Eucharistii alebo v rozjímaní.

Ale aká je realita? Nie je to náhodou tak, že si veľakrát na Boha ani nespomenieme? Skôr sme zahľadení na pozemské okrasy a konzum. Hoci počas Vianoc máme oslavovať narodenie Boha medzi ľuďmi, neoslavujeme skôr ľudskú vynaliezavosť a krásu?

Dnešná doba nás núti, aby sme svoje kresťanské hodnoty skrývali, ukrývali do svojich domovov a kostolov. Ale Boh neprišiel na túto zem, aby sme svoju vieru skrývali, ale aby sme ju žili naplno. *Boh s nami – Emanuel*, prišiel, aby žil na tejto zemi, aby žil medzi nami a s nami. Aby sme sa nebáli žiť svoju vieru, aby nám dal odvahu ukázať svoju vieru pred týmto svetom. Lebo Boh nie je ďaleko od nás, Boh je pri nás, Boh je spolu s nami, aby sme žili život viery, aby sme žili spolu s ním.

František Benko, kaplán

Prameň milosrdenstva
Ondrej Švančara
čítaj str. 3

Kresťanská rodina
Roman Vitko
čítaj str. 5

Nelámem palicu ...
Monika Hodnická
čítaj str. 8

editoriál

Milí čitatelia!

Opäť si pripomíname vianočný príbeh Márie a Jozefa, hľadajúcich miesto a ľudí, kde by ich prijali. Vianoce 2015 majú akosi veľa podobností s udalosťami opísanými vo Svätom písme. A médiá sa aj naďalej predbiehajú, kto hrôzostrašnejšie vykreslí migračnú vlnu spôsobom – všetkých nahádžme do jedného vreca. Počas mesiacov mediálneho masírovania našich mozgov hrozí, že sa otupí naše rozlišovanie, kto pomoc potrebuje a kto nie. Médiá málo „kričia", že sú medzi nimi aj takí, ktorí sú na tom naozaj veľmi zle.

Občianske združenie Pokoj a dobro (naši menovci) z okolia Nitry pod vedením dobrého kňaza sa rozhodlo pomôcť konkrétnym ľuďom – 150 asýrskym kresťanom. V spolupráci s viacerými dôveryhodnými organizáciami aj jednotlivcami (štátnymi i cirkevnými) ich tam pripravovali na život na Slovensku. Prenasledovatelia označili ich domy písmenom N, ktoré znamená – nazaretskí. Len preto, že sú kresťania. Utiekli zo svojich zariadených domov, zo svojich škôl a pracovísk. A pritom stačilo „len" konvertovať na islam. Vyše dvoch rokov v úkrytoch v zlých podmienkach živili v sebe nádej na návrat domov. Avšak dlhé obdobie strachu im ukázalo, že cesty späť už niet. Informácie o nich máme priamo od slovenských dobrovoľníkov, ktorí ich tam navštevovali a učili slovenčinu.

Sú to ľudia ako my – so svojimi rodinami, povolaniami (mnohí z nich majú dobré vzdelanie), so svojimi predstavami o budúcnosti, ktorú im zlí ľudia ukradli.

Asýrski kresťania hovoriaci aramejsky – jazykom Ježiša Krista, sa chcú učiť po slovensky! Chcú prísť k nám preto, lebo sa tu nestrieľame kvôli viere v Boha.

Sú to ľudia ako ty a ja. Vlastne ani nie ako my, lebo my máme na rozdiel od nich svoje bývanie, jedlo na stole, oblečenie v skrini a slobodu aj verejne žiť svoju vieru.

Ešte generácia našich otcov a starých otcov si to možno vie predstaviť, čo to je, ocitnúť sa s každodenným strachom vo vojne. Stredná a mladá generácia už ani netuší, čo to znamená.

Nitrianska diecéza, do ktorej by mali prísť, sa ich ujme. Bude to zaťažkávajúca skúška pre charaktery miestnych ľudí – veriacich i neveriacich.

Viacerí dôveryhodní ľudia píšu a hovoria o ľuďoch prichádzajúcich z Iraku. Čítajme o nich z overených zdrojov, informujme sa, dozvedajme sa o ich kultúre, zvykoch a tradíciách. Je to veľmi potrebné. Obava z neznámeho je na obidvoch stranách – oprávnene.

Je čas ukázať (aj neveriacim), že nepestujeme len kresťanský imidž, ale že kresťanmi naozaj sme.

Milí obyvatelia nitrianskej diecézy, čitatelia nášho časopisu Pokoj a dobro sa budú za vás modliť, aby ste to zvládli so cťou. Asýrski kresťania chcú ostať na Slovensku, ak ich prijmeme. Ak nie, budú musieť ďalej hľadať, kde by ich prijali.

Za celú redakciu vyprosujem požehnaný vianočný čas, ktorý nám prináša úžasnú príležitosť – učiť sa prijímať ľudí. Ponajprv v srdciach a potom to pôjde aj pri našich stoloch. Zároveň pochopiť, že Ježiško v jasličkách pred oltárom je len symbol. Ozajstný Kristus prichádza s ľuďmi, ktorých kvôli jeho menu vyhnali.

Monika Hodnická,
šéfredaktorka

Miništranti na slovíčko...

Pochválený buď Pán Ježiš Kristus!

Milí miništranti, v dnešnom článku si vysvetlíme a rozoberieme pojmy „Librifer a Krucifer."

Librifer – miništrant, ktorý má na starosti liturgické knihy počas sv. omše. Najčastejšie Výňatok z Rímskeho misála, Spoločné modlitby veriacich (prosby), Rímsky misál a iné, pri rôznych liturgických úkonoch. Librifer by si mal liturgické knihy starostlivo pripraviť v dostatočnom čase pred začiatkom sv. omše. Knihy sa najjednoduchšie pripravujú podľa **direktória,** ktoré je v každej sakristii. Na sv. omšu sa pripravujú tieto knihy: **Výňatok z Rímskeho misála**, **Lekcionár** príslušného liturgického obdobia, **Spoločné modlitby veriacich** (prosby), **Rímsky misál.** Pri pohrebe sa používa kniha s názvom **Pohrebné obrady**, pri krste a sobáši: **Ordo baptismi, ordo matrimonii (obrady krstu a sobáša)**. Dalej sa používa pri rôznych požehnaniach **Benedikcionál – kniha požehnaní** a **Modlitebník,** v ňom sú zahrnuté modlitby, ktoré sa používajú v kostole pri spoločných modlitbách s veriacimi. Ak je kňaz na začiatku a na konci sv. omše na sedese, tak miništrant – **librifer** – drží knihu vo výške hrude **otočený bokom** k ľudu a nastaví knihu tak, aby sa z nej kňazovi dobre prednášali modlitby. **Rímsky misál** prináša librifer na oltár až vtedy, keď si kňaz „umýva ruky", nie skôr. Ak sa pri sv. omši používa kadidlo, tak stojan a Rímsky misál nie sú na oltári počas incenzovania obetných darov.

Krucifer-miništrant, ktorý počas slávnostnej sv. omše prichádza s krížom na čele sprievodu, na začiatku a na konci slávenia liturgie. Na začiatku slávenia liturgie, keď krucifer prichádza na začiatku sprievodu s krížom, hlavou sa ukloní pred oltárom a kríž položí na svoje zvyčajné miesto, nikdy si s krížom nekľaká. Na konci sv. omše zoberie kríž s dostatočným predstihom a postaví sa v kostole na takom mieste, aby sa zaňho mohli zoradiť miništranti a kňaz/kňazi, ktorí clebrovali sv. omšu. Keď sa všetci zoradia do sprievodu, tak sa otočí s krížom k oltáru, počká kým si miništranti a celebrant uctia pokľaknutím oltár, opäť sa otočí a pomaly odchádza von z kostola, ostatní idú za ním. Taktiež nesie kríž pri rôznych príležitostiach, ako je pobožnosť Krížovej cesty, alebo pri procesiách na Bielu sobotu, alebo na sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi („Oltáriky") a pri pohreboch. Kríž nesie úctivo, v takej výške, aby bol dobre viditeľný. Nesie ho korpusom (umučením) otočeným k ľudu. Ak krucifer prechádza cez dvere, nikdy neotočí kríž korpusom k zemi, ale korpus smeruje nahor, nie je úctivé, aby sa kríž niesol opačným spôsobom.

Peter Hanuštiak

Prameň milosrdenstva

Ježiš svojou obeťov na kríži otvoril pre nás prameň milosrdenstva. Odvtedy, čo sa začala sláviť Kristova obeta, neustále prúdi na nás Božie milosrdenstvo. Tajomstvo Eucharistie je nádržou milosrdenstva, z ktorého čerpajú tí, čo sa na jej slávení zúčastňujú.

Keď slávime svätú omšu, vždy sa spĺňa Pánovo slovo, ktoré povedal skrze proroka Ezechiela: „*I vezmem vás z národov a pozbieram vás zo všetkých krajín a zavediem vás na vlastnú pôdu. Potom budem na vás kropiť čistú vodu, že sa očistíte; od všetkých vašich škvŕn a od všetkých vašich modiel vás očistím. A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa. Svojho ducha vložím do vášho vnútra a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení, zachovávať moje výroky a plniť ich. Budete bývať v krajine, ktorú som dal vašim otcom, a budete mojím ľudom a ja budem vaším Bohom*“ (*Ez* 36, 24-28). Svätá omša je dažďom milosrdenstva, ktorým nás Ježiš očisťuje od našich hriechov a slabostí. Prichádzame na ňu, aby sme sa zbavili neprávosti.

Prosba o odpustenie

Obrady a modlitby svätej omše odhaľujú to, čo skrýva sväté tajomstvo v sebe. Najprv úkon kajúcnosti, ktorým slávenie Ježišovej obety začína, naznačuje, že svätá omša je výjav nesmierneho Božieho milosrdenstva. Prichádzame, aby sme prosili o odpustenie a milosť, ktoré nám Pán skrze zásluhy a obety svojho Syna potom udelí. V bohoslužbe slova sa vždy k nám znižuje milosrdný Otec a kropí nás rosou svojho slova, podľa slov Izaiáša: „*Lebo ako spŕchne z neba dážď a sneh a nevráti sa ta, ale opojí zem, zúrodní ju, dá jej klíčiť a dá semä na siatie a chlieb na jedlo: tak bude moje slovo, ktoré mi vyjde z úst, nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a vykoná, na čo som ho poslal*“ (*Iz* 55, 10-11). Ježišovo slovo obmäkčuje ľudské srdce, láme v ňom ľady tvrdého srdca a pohýna ho k opravdivej ľútosti nad hriechmi. Slovo Pánovo pripravuje kresťanov na prijatie Božieho milosrdenstva.

Ježišova obeta

Bohoslužba obety je v svojej podstate prejav milosrdenstva. Ježiš sa obetuje, aby nám Otec odpustil hriechy. Každé slávenie Kristovej obety je odhalením lásky Ježišovho srdca, aby jeho otvorené srdce, svätyňa Božej štedrosti, vylievalo na nás prúdy zľutovania a milosti. Ježiš vylieva svoju krv kvôli odpusteniu našich hriechov. Svedčia o tom slová premenenia. „Toto je kalich mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás i za všetkých na odpustenie hriechov.“ Prítomní na slávení veľkého tajomstva sú si vedomí, že pri svätej omši Boh prejavuje svoje nekonečné milosrdenstvo, preto ústami kňaza sa modlia: „Aj nás, svojich hriešnych služobníkov, ktorí dúfame v tvoje prehojné milosrdenstvo, priveď do spoločenstva svojich svätých apoštolov a mučeníkov…“ Podobne sa dovolávame milosrdenstva ako ovocia Ježišovej obety v modlitbe o zbavenie zla: „Prosíme ťa, Otče, zbav nás všetkého zla, udeľ svoj pokoj našim dňom a príď nám milosrdne na pomoc, aby sme boli vždy uchránení pred hriechom a pred každým nepokojom…“

Naša krehkosť

Celá svätá omša zo strany prítomných vyznieva ako veľká prosba o zmilovanie a milosrdenstvo. Sväté tajomstvo je veľkým „Pane, zmiluj sa!“. Zo strany Boha, ktorý sa vždy zmilúva a odpúšťa, je obeta omše prejavom a uskutočnením Božieho milosrdenstva. Boh vo svojom veľkom milosrdenstve zariadil veci tak, aby nám aj naša krehkosť a slabosť mohla slúžiť na osoh. Svätý Augustín takto vzdáva svoju poctu Bohu: „Pripisujem to tvojej milosti a tvojmu milosrdenstvu, že sa moje hriechy roztopili ako ľad. Ba aj to pripisujem tvojej milosti, že som sa nedopustil ešte ďalších zlých skutkov.“ Okrem iného nás môžu tieto skúšky vyškoliť v súcite a zhovievavosti voči iným. Vedomie našej hriešnosti, slabosti a nehodnosti nás preto má podnecovať k čím častejšej účasti na presvätom tajomstve Eucharistie. Svätá omša nie je pre spravodlivých, ale pre hriešnikov. Čím väčší pocit nehodnosti, tým väčšia potreba svätej omše. Ježiš, ktorý toto dielo milosrdenstva vykonáva, nás sám k tomu pobáda a podnecuje slovami: „*Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Choďte a naučte sa, čo to znamená: „Milosrdenstvo chcem, a nie obetu. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*“ (*Mt* 9, 12-13).

Ondrej Švančara
Snímka: P. Lazor

Pastieri z Betlehema

V istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (porov. Lk 2,8-12).

Pastieri v Ježišovej dobe boli obyčajní ľudia, často opovrhovaní druhými, žijúci na okraji spoločnosti, mimo svojich domovov, v biede a chudobe. A oni boli prví, ktorí sa dozvedeli o tom, že sa narodil Pán Ježiš.

Prečo pastieri?

Prečo si Boh vyvolil práve týchto obyčajných pastierov? Prečo anjel nešiel najskôr ku kňazom, aby im oznámil narodenie Spasiteľa? Prečo to neboli nejakí významní ľudia, alebo nejaká vrchnosť, aby privítali Pána Ježiša na tejto zemi, ako sa patrí?

Pán Ježiš raz povedal: „*Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo*“ (*Lk* 10,21). Tieto slová najvýstižnejšie vyjadrujú, prečo anjel nezvestoval Kristovo narodenie ako prvým vznešeným ľuďom tohto sveta, ale maličkým a najbiednejším v očiach tohto sveta. Pastieri, hoci boli najbiednejšími v očiach druhých ľudí, boli Bohom vyvolení, lebo v jeho očiach boli vznešení.

Vlastnosti pastierov

Obyčajní pastieri boli prvými ctiteľmi Božieho Syna, boli prvými, ktorí sa klaňali Ježišovi v jasličkách. Oni mali všetky potrebné vlastnosti, aby dokázali prijať, že Boží Syn sa narodil v Betleheme a teraz leží v jasličkách, v chudobnej maštaľke.

- Mali istotu, lebo uverili anjelovi okamžite a nepochybovali o jeho slovách, ale prijali ich ako Božie slovo.
- Boli štedrí. Hoci boli sami chudobní, dali Ježišovi to, čo mali.
- Mali pokoru. Nepohŕdali Jozefom a Máriou, že pre narodenie Ježiša vybrali maštaľ.
- Mali túžbu hneď vyhľadať malého Ježiša a pokloniť sa mu, neodkladali to na neskôr, na druhý deň, keď bude vidno...
- Boli poslušní, lebo hneď vykonali, čo im oznámil anjel.
- Mali lásku k Božiemu Synovi, lebo oslavovali a chválili Boha, za všetko čo počuli a videli.
- Mali čisté srdce. Lebo len ľudia s čistým srdcom môžu uvidieť Boha a veriť v Božieho Syna.

Nasledovanie pastierov

Aj my by sme mali nasledovať tieto čnosti pastierov, aby aj nás Boh uznal za hodných stať sa pravými ctiteľmi Božieho Syna. Aby sme sa nesnažili byť múdrymi a rozumnými v očiach tohto sveta a nebáli sa byť maličkými a opovrhovanými pred svetom. Aby sme boli tichí a pokorní srdcom a aby sme sa spolu s pastiermi v tomto Vianočnom období poklonili Ježišovi narodenému v chudobných jasličkách. Prijmime ho za svojho Spasiteľa a uchovávajme v sebe takú lásku ku Kristovi, akú mali k nemu títo zbožní ľudia Izraela.

František Benko, kaplán
Snímka: P. Lazor

KRESŤANSKÁ RODINA

Po predchádzajúcich úvahách o kresťanskom manželstve zameriame našu pozornosť na rodinu. V tomto čase, po úspešnom zasadaní biskupskej synody na tému rodiny, sme v očakávaní vydania pápežského dokumentu – exhortácie, ktorá bude odkazom pre nás a mnohé generácie.

Rodine sa v dnešnom svete venuje mnoho pozornosti. Vzhľadom na jej dôležitosť je to celkom prirodzený jav. Rodina je najprirodzenejším prostredím, ktoré formuje človeka, je domovom a domov je miestom, kde žijeme, kde sa utvárame a formujeme. Je pre náš život nevyhnutná, je oporou pre všetkých jej členov, miestom, kde nachádzame bezpečné útočisko. Prostredníctvom nej prichádza už malé dieťa do kontaktu so spoločnosťou. Pápež František píše v liste účastníkom sociálneho týždňa: „Rodina je púťou generácií, ktoré si odovzdávajú vieru spolu s láskou, no vyžaduje si tiež úsilie a trpezlivosť.“[1] A emeritný pápež Benedikt XVI. dodáva: „Manželstvo a rodina sú ustanovizne, ktorým treba napomáhať a chrániť ich pred každým možným omylom o ich pravde, lebo každá škoda, ktorá sa im spôsobí, je v skutočnosti ranou spôsobenou ľudskému spolužitiu ako takému.“[2]

My všetci dobre vieme, že Boh stvoril človeka na svoj obraz a podobu a povolal ho, aby naplnil zem. Tým mu dal zvláštnu úlohu, ktorou ho povolal do manželstva. Boh stvoril človeka ako muža a ženu, dáva tak vznik prvej rodine.[3] Pápež František v exhortácii „Radosť z evanjelia“(Evangelii gaudium) spomína: „Rodina prechádza hlbokou kultúrnou krízou ako všetky spoločenstvá a spoločenské zväzky. V prípade rodiny je krehkosť jej zväzkov mimoriadne závažná, pretože je to základná bunka spoločnosti; je to miesto, kde sa učíme žiť v pluralite a tiež prináležať druhým; je to miesto, kde rodičia odovzdávajú deťom vieru (čl. 66).[4] Rodina je kolískou pre život a domovom pre lásku. Tam z bytosti vyrastá občan a z osoby osobnosť. Tam sa maturuje z medzigeneračnej solidarity.[5]

Hlavnú úlohu a poslanie „bdenia“ nad kresťanskou rodinou zohráva Magistérium Cirkvi. Kresťanská rodina má plný podiel na živote a poslaní Cirkvi a touto skutočnosťou je teda rodina postavená do služieb Božieho kráľovstva. Medzi Cirkvou a kresťanskou rodinou sa musia vytvoriť mnohoraké hlboké zväzky, ktoré z rodiny robia „cirkev v malom“.[6]

Snímka: ilustračná/zastolom.sk

Dokument Gaudium et Spes charakterizuje rodinu ako privilegované spoločenstvo, ktoré je povolané uskutočňovať spoločné uznesenia manželov, ako aj starostlivú spoluprácu rodičov pri výchove detí. (porov. *GS* 52); Kresťanská rodina je miesto, kde deti dostávajú prvé ohlasovanie viery. Preto sa rodina právom volá „domáca cirkev“ – spoločenstvo milosti a modlitby, škola ľudských čností a kresťanskej lásky (porov. *KKC* 1666). Prvoradú úlohu pri budovaní takéhoto spoločenstva má vzájomný výchovný vzťah medzi rodičmi a deťmi, v ktorom každý dáva a dostáva. Rodinné spoločenstvo možno uchovávať a zdokonaľovať iba za cenu sebazapierania a sebaobety. Od všetkých a od každého jednotlivo sa vyžaduje pohotová a veľkodušná vôľa, ochota odpúšťať, znášať, zľutovať sa, zhodnúť sa a zmieriť (porov. *FC* 21). Rodina je spoločenstvo, v ktorom si už od detstva možno osvojovať morálne hodnoty, začať uctievať Boha a správne užívať slobodu. Rodinný život je uvádzaním do spoločnosti (porov. *KKC* 2207).

Prajem vám všetkým, aby sme v našich životoch napĺňali toto veľké povolanie, aby sme sa nebáli vydávať svedectvo o kresťanských hodnotách a od Pána Boha si k tomu vyprosovali požehnanie.

Roman Vitko

---

1 FRANTIŠEK. *List účastníkom sociálneho týždňa*. [online]. [cit. 2014-2-21]. Dostupné na internete: http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20130912044.

2 BENEDIKT XVI. 2007. posynodálna apoštolská exhortácia *Sacramentum caritatis*. Trnava : SSV, 2007, s.42.

3 Porov. AKIMJAK, A. 2010. Rodina vo svetle učenia Jána Pavla II. In *Spoločnosť, kríza, rodina*. Ružomberok : Verbum, 2010, s. 32.

4 FRANTIŠEK. 2014. apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*. Trnava : SSV, 2014, s. 52.

5 Porov. FIGEĽ, J. 2014. *Na rodine nám záleží*. Bratislava : Kresťanskodemokratické hnutie, 2014, s. 76.

6 Porov. TIRPÁK, P. 2010. *Rodinná výchova*. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta, 2010, s.14.

Od synody o rodine k Svätému roku milosrdenstva

Riadna Synoda biskupov o rodine, ktorá počas troch októbrových týždňov zasadala v Ríme, priťahovala veľkú pozornosť. Nečudo. Takmer 360 účastníkov z piatich kontinentov diskutovalo o aktuálnych a často pálčivých otázkach spätých so životom rodín v 21. storočí.

Výsledkom diskusií, ktoré boli otvorené a miestami až búrlivé, je záverečná správa, ktorú synodálni otcovia postúpili Svätému Otcovi. Po jej preštudovaní a vyhodnotení pápež pravdepodobne vydá posynodálnu exhortáciu, v ktorej predstaví spôsoby, akými chce Cirkev pomôcť dnešnému človeku naplno prežívať „evanjelium rodiny".

Pomoc rozvedeným

Záujem verejnosti sa upieral najmä na diskusie o pomoci rozvedeným a znovu zosobášeným katolíkom. Práve táto téma vzbudzovala aj medzi účastníkmi synody najintenzívnejšie diskusie. Záverečná správa napokon do veľkej miery zopakovala stanovisko pápeža Jána Pavla II., ktoré vyjadril v apoštolskej exhortácii Familiaris consortio.

„Duchovní pastieri majú vedieť, že z lásky k pravde sú povinní dobre rozlišovať rozličné situácie. Je naozaj rozdiel medzi tými, čo sa usilovali zachrániť prvé manželstvo a boli celkom nespravodlivo opustení, a tými, čo z vlastnej ťažkej viny rozvrátili kánonicky platné manželstvo. Napokon sú aj takí, čo uzavreli nové životné spoločenstvo len z ohľadu na výchovu detí a niekedy sú vo svojom svedomí subjektívne presvedčení, že predchádzajúce manželstvo, už nenapraviteľne rozvrátené, nebolo vlastne nikdy platné," napísal pred viac ako tridsiatimi rokmi pápež Ján Pavol II.

Ináč povedané – treba rozlišovať medzi vinníkom rozpadu manželstva a jeho obeťou. Muža, ktorý si našiel milenku a kvôli nej sa rozviedol, nemožno hádzať do jedného vreca so ženou, ktorá ostala opustená s malými deťmi.

Ján Pavol II. však o niekoľko riadkov nižšie zdôraznil aj to, že napriek všetkému: „Cirkev zotrváva vo svojej doterajšej praxi, založenej na Svätom písme, že nepripúšťa k eucharistickému prijímaniu tých veriacich, ktorí sa po rozvode znova zosobášili." Synoda toto rozhodnutie nezrušila, ale v záverečnom dokumente ho opätovne nezdôraznila. Práve to veľmi prekážalo niektorým účastníkom synody. Záverečná správa podľa nich povedala A, ale nedodala B. Podľa kritikov zmäkčené vyjadrenia v záverečnej správe synody predstavujú „trójskeho koňa", pretože môžu byť interpretované ako opatrná zmena postoja Cirkvi k rozvedeným a znovu zosobášeným.

„Cirkev nenadbieha svetu, ale sa pýta, ako mu ohlasovať evanjelium v hlboko zmenenom kontexte," čuduje sa znepokojeniu z hľadania pomoci rozvedeným vatikanista Andrea Tornielli. V spoločnosti, kde sa polovica manželstiev končí rozvodom, jednoducho nemožno prehliadať túto skupinu veriacich. Podľa Tornielliho je problémom, že v Cirkvi sa celé storočia nerozvíjala teológia manželstva a tejto témy sa chytali skôr cirkevní právnici.

Príkladom, že aj minulí pápeži hľadali spôsoby, ako pomôcť rozvedeným, je podľa talianskeho vatikanistu práve Ján Pavol II. a spomínaný dokument Familiaris consortio. Ľuďom, ktorí žili v novom zväzku, umožnil pristupovať k Eucharistii, ak sa zaviazali žiť v sexuálnej zdržanlivosti. Z dnešného pohľadu sa to nezdá, ale v 80. rokoch minulého storočia to bol veľký ústupok. Dovtedy boli takéto páry vnímané ako verejní hriešnici, ktorí žijú v konkubináte.

Synodálne diskusie však ani zďaleka neboli len o rozvedených. Silno rezonovali aj témy ako pomoc mnohopočetným rodinám, prehĺbenie prípravy na manželstvo, duchovné sprevádzanie mladých manželských párov či spolužitie v zmiešaných manželstvách.

Tohtoročná synoda bola výnimočná aj v tom, že „slávila" svoje okrúhle narodeniny. Synodu biskupov totiž presne pred päťdesiatimi rokmi zriadil pápež Pavol VI., ktorý tak reagoval na žiadosť účastníkov Druhého vatikánskeho koncilu. „Práve cesta synodality je cestou, ktorú Boh očakáva od Cirkvi tretieho tisícročia," povedal pri spomienke na ustanovenie synody pápež František, podľa ktorého má synodalita tri úrovne: pastoračné rady, kňazské rady či kapituly na miestnych úrovniach, partikulárne snemy a biskupské konferencie na úrovni cirkevných provincií a Synodu biskupov na celocirkevnej úrovni. Podľa Františka je nevyhnutné v Cirkvi pokračovať na ceste „ozdravnej decentralizácie".

Synoda biskupov o rodine tak vyslala do celého sveta jasný odkaz: Cirkev vníma problémy dnešných ľudí a pri vernosti Ježišovmu učeniu im chce byť vždy nápomocná, a zároveň počíta s aktívnym prístupom každého jedného veriaceho, pretože všetci sme plnohodnotnou súčasťou Božieho ľudu.

Práve začínajúci Svätý rok milosrdenstva bude príležitosťou prehĺbiť vedomie, že do Božieho kráľovstva nikto z nás nekráča sám, ale ruka v ruke so všetkými ostatnými veriacimi. A na tejto ceste je potrebné neposudzovať a neodsudzovať, ale milosrdne pomáhať tým, ktorí padli. Lebo raz môžeme padnúť aj my.

Imrich Gazda, autor je redaktor konzervatívneho denníka Postoj.sk
Snímka: P. Lazor

Epitafy v markušovskom kostole

EPITAF PAVLA MÁRIÁSSYHO

Jeden z ďalších epitafov nachádzajúcich sa v presbytériu kostola sv. Michala Archanjela, je zabudovaný v stene napravo od Bohostánku, vedľa barónskej lavice. Epitaf bol rovnako vyhotovený z červeného mramoru, tento raz na pamiatku Pavla Máriássyho.

Hornú časť epitafu tvorí Máriássyovský erb, pričom po stranách rytiera nie je šesť ruží, ako je to v pôvodnom rodinnom erbe, ale sedem. I jeho prilba je v mierne pozmenenej podobe. Namiesto obrneného rytiera vychádza z koruny len obrnené rameno, držiace palcát. Takéto drobné obmeny rodinného erbu pozorujeme aj pri iných členoch rodu, je teda pravdepodobné, že boli dané erby prispôsobené rôznym rodinným okolnostiam (napr. počet súrodencov, alebo počet detí príslušníka rodu, sa premietol do počtu ruží v erbe a pod.).

Pod erbom na epitafe je nápis, ktorý by sa dal preložiť nasledovne:

„Táto zem je mojím rodiskom, pri toľkých súrodencoch bol som posledné dieťa môjho otca. Učil som sa právo a vybrusoval sa na umeniach, slúžil som Nádasdymu a bránil som pri tom so zbraňou vlasť. Do manželského stavu som vstúpil, videl som svoje potomstvo, desať rokov bol svedkom mojej vernosti Thurzo. Jeho Výsosti cisárovi som bol členom senátu, jeden z mnohých, medzi toľkými mužmi. Veľa som zniesol, nikomu som neublížil, pomáhal som verejnému blahu. Mnohokrát obťažovaný som bol pripravený ustúpiť. Tak žijúc som zostarol, ctil som Pána, u ktorého pobýva moja duša, ale zem mi prikrýva kosti.“

Pavol sa narodil v roku 1574, avšak miesto jeho narodenia nám zatiaľ nie je známe. Z nápisu sa dozvedáme, že bol posledným a teda najmladším dieťaťom Pavla – zakladateľa zemianskej školy a jeho druhej manželky Margity Berthóty. Mal tak päť starších nevlastných súrodencov, z nich bratov – Františka, Andreja a Žigmunda a sestry – Evu a Annu. Epitafy dvoch Pavlových bratov – Andreja a Žigmunda sa tiež nachádzajú v kostole sv. Michala Archanjela v Markušovciach a priblížili sme

si ich v predošlých článkoch. (Aj pre Pavlovu matku to bol už druhý manželský zväzok. Jej prvým manželom bol Juraj Giletffy, pričom Margita sa po smrti manžela vydala znova.)

Po smrti svojho otca (v roku 1587) Pavol vyrastal v službách na dvore uhorského palatína Tomáša Nádasdyho, ktorý bol síce v tom čase už dávno po smrti, ale Pavol vyrastal zrejme s niektorými jeho potomkami. Je preto možné, že sa dokonca osobne poznal s Tomášovým synom Františkom Nádasdym, ktorý bol známy aj ako manžel (ne)slávnej Alžbety Báthoryovej. Rovnako ako F. Nádasdy totiž bojoval i Pavol Máriássy proti Osmanskej ríši. V neskoršom veku sa Pavol naďalej pohyboval v kruhoch vysokej uhorskej šľachty, pričom sa stal prefektom sirôt Juraja Thurzu.

Dňa 26. septembra 1591 sa Pavol Máriássy oženil a jeho manželkou sa stala Anna Mária Horváth Stansithová de Gradec, ktorá pochádzala z významnej chorvátskej šľachtickej rodiny. V manželstve sa pravdepodobne narodilo šesť detí: Štefan, Pavol, Imrich, Zuzana, Mária a Kristína.

Pavol sa stal dokonca kráľovským radcom, resp. členom senátu. Bol i riaditeľom rodu, čo ho zrejme minimálne na sklonku života priviedlo do rodinného sídla v Markušovciach, kde v pomerne vysokom veku umrel. O jeho smrti vypovedá latinský nápis, ktorý je po obvode epitafu: *„Toto sú pozemské pozostatky Pavla Máriássyho, jeho spravodlivá duša spočíva v objatí Boha. Tento náhrobok za života vytesali a posvätili staršiemu Pavlovi Máriássymu z Markušoviec a potom po (jeho) smrti vyryli a na večnú pamiatku postavili synovia Štefan a Imrich. Umrel 7. augusta 1644, žil 70 rokov.“*

Miroslava Lazniová
Snímka: P. Lazor

LITERATÚRA: HRASKOVÁ, N.: *Renesančné epitafy a náhrobníky na Slovensku.* In: Umení a remesla, 1969., IVÁNYI, B.: A márkusfalvi Máriássy család levéltára 1243 – 1803. In *Közlemények Szepes vármegye múltjából, IX évfolyam*, Lőcse, 1917., MÁRIÁSSY, P.: *X. storočí rodu Máriássy*. Košice : Harlequin, 2006. 156 s. ISBN 80-89082-08-4., MÁRIÁSSY, P.: *...tisícročná história rodu pokračuje...* . Košice : Karnat. 2006. 60 s., JAVOR, M.: *Heraldika na východnom Slovensku*. Prešov : Metodicko-pedagogické centrum, 2004. 56 s. ISBN 80-8045-328-4

Nelámem palicu nad týmto krajom

Chcel byť kastelánom na ľubovnianskom hrade. Neskôr prijal ponuku na pozíciu historika. Napriek obavám zo zmeny sa časom táto výzva ukázala ako správny krok do budúcnosti. Vyštudovaný učiteľ zemepisu a dejepisu a niekoľkoročný historik ***Miroslav Števík****.*

Miroslav Števík
(narodený 6. marca 1965 v Čadci)

1987 – 1992 vysokoškolské štúdium na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici – odbor dejepis – zemepis
1997 – 2012 pracoval ako historik v Ľubovnianskom múzeu v Starej Ľubovni
od roku 2012 v Múzeu Spiša v Spišskej Novej Vsi

Organizátor medzinárodných vedeckých konferencií a zostavovateľ zborníkov – K stredovekým dejinám Spiša (2003), K dejinám Podolínca a novovekého Spiša (2006), Spiš v 12. a 13. storočí (2011), Pocta Ivanovi Chalupeckému (2012), vedúci redaktor Sandecko-spišských zošitov (2007 – 2012), zostavovateľ vlastivedného zborníka Spiš (od roku 2012), člen programovej rady Almanachu Muszyny (2011 – 2015), člen výboru Spišského dejepisného spolku (od roku 2002).

Je autorom desiatok štúdií, publikovaných na Slovensku i v zahraničí (Poľsko, Maďarsko, Rakúsko). Vo výskumnej práci sa venuje dejinám osídlenia a historickej geografii so zameraním na región Spiš.

Spiš – chválený aj zatracovaný, vyhľadávaný cudzími, ale aj opúšťaný svojimi. Región, ktorý má v očiach historika nesmiernu cenu. A miestni na to buď zabudli, alebo nemajú dôvod jeho hodnotu vidieť, či znova objaviť.

Počúvať pána Števíka, s akým zanietením velebí tento kraj, vyvoláva spočiatku otázniky. Je Spiš naozaj perlou Slovenska, alebo je to len spomienkový optimizmus na časy dávno minulé?

„*Spiš je výnimočné územie nielen v rámci Slovenska. Hranice našej republiky sa mi zdajú pre zhodnotenie Spiša priúzke. V stredoeurópskom kontexte je to naozaj mimoriadny región, a to nielen prírodou, veď jeho územie zasahujú štyri národné parky – Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Slovenský raj a Pieniny. Nachádza sa tu nádherná, rôznorodá príroda, ale aj množstvo vzácnych pamiatok. Niektoré sú zapísané aj do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Len ťažko nájdeme v stredoeurópskom priestore región jemu podobný. Preto je výnimočný,*“ vysvetľuje historik a jedným dychom dodáva, že pre historika je cťou zaoberať sa takýmto územím. Dokonca aj kolegovia z iných regiónov tak trošku závidia túto oblasť záujmu.

Miroslav Števík sa špecializuje na vývin osídlenia, a to od stredoveku až po 20. storočie z hľadiska národnostnej a náboženskej štruktúry. Ako tvrdí, Spiš mal svoje obdobie, kedy sa veľmi silno posúval do popredia, ale mal aj obdobia, ktoré neboli také, ako by sa žiadalo. V minulosti tomuto regiónu veľmi pomohol multikulturalizmus. Keďže mal strategickú polohu v Uhorsku, bol atraktívny aj pre uhorských kráľov. Ich úsilím bolo posunúť ho aj vojensky a boli štedrí voči hosťom. Z rozvinutejších krajín prišli Nemci aj Valóni, čo bolo značným prínosom. Jedno obdobie dokonca prevažovali počtom kolonisti, čo zanechalo na tomto kraji svoju pečať. Ako podčiarkuje historik, otvorenosť tomuto regiónu prospela aj napriek občasným treniciam medzi národnosťami, ktorých tu bolo osem.

Vážiť si svoje kultúrne, historické a duchovné dedičstvo

Na otázku – prečo si vlastne my domáci nevieme vážiť dedičstvo predkov odpovedá, že špecifickou črtou nášho naturelu je žiť pre prítomnosť a nezaoberať sa minulosťou, alebo tým, čo bude. Je to podľa neho na škodu veci. Ako príklad uvádza Poliakov, od ktorých by sme sa mohli priučiť prirodzenej národnej hrdosti. Spomína na mnohé návštevy pamiatok, počas ktorých poľskí pedagógovia s nesmiernym zanietením vysvetľujú deťom ich vlastnú históriu. A ony ich sústredene počúvajú. V Poľsku je to štandardné, je to súčasť ich života, aby vedeli o svojej histórii a vedeli o tom aj rozprávať a diskutovať. Nám sa treba tomu učiť.

Realista by však mohol oponovať, že je to kraj, z ktorého ľudia odchádzajú za prácou kvôli vysokej nezamestnanosti, ako málo peňazí je investovaných do pamiatok, ktoré pred očami chátrajú, demografickým vývojom... a dali by sa vymenovať ďalšie skutočnosti. Avšak do toho zaznie pozitívny hlas človeka, ktorý miluje tento kraj a vyjadruje svoju nádej slovami, že je potrebné podnecovať záujem a hrdosť hlavne u mladej generácie. Nie je skeptikom, lebo tvrdí: „*Nelámem palicu nad týmto krajom. Na zmenu stačí nájsť zopár zanietených ľudí, ktorí by naštartovali proces posunu k lepšiemu. Tvrdenie, že sa to neoplatí, neobstojí.*“ Ako príklad uvádza aj niektoré miesta na Slovensku, ktoré s pomocou takýchto zanietených ľudí posunuli veci k lepšiemu.

Tešíme sa, že na knižnom trhu sa čoskoro objavia dve publikácie, ktoré sú venované Markušovciam z pohľadu odborníkov na históriu. Sme radi, že autor a spoluautor pán Miroslav Števík nám ich môže predstaviť nielen knižne, ale dúfame, že aj osobne počas prezentačnej diskusie.

Monika Hodnická
Snímka: archív M Števíka

Nové publikácie o Markušovciach

Z historického hľadiska sa Markušovce radia k najcennejším sídlam Spiša. Z uvedeného dôvodu je žiaduce, ak sa výskumu ich minulosti venuje náležitá pozornosť. V posledných rokoch sa o Markušovciach publikovalo viacero zaujímavých štúdií, ktoré výrazným spôsobom posunuli úroveň poznania o tejto vzácnej spišskej lokalite.

Spomedzi autorov, ktorí sa zaoberali dejinami či pamiatkami Markušoviec sa patrí spomenúť Magdalénu Janovskú, Martina Bónu, Michala Šimkovica, Henrietu Žažovú, Miloša Mareka, Petra Labanca a Jána Endrődiho. Mnohé staršie náhľady sa v prácach uvedených autorov stali predmetom prehodnocovania. Keďže sa ale v rozličnej spisbe stále objavujú nesprávne údaje o histórii i pamiatkach Markušoviec, rozhodli sa pracovníci Múzea Spiša za podpory samotnej obce vydať dve nové publikácie. Zámerom tohto počinu je oboznámiť širokú verejnosť, obyvateľov i návštevníkov Markušoviec, so súčasnou úrovňou poznania spomínanej témy.

Markušovský kaštieľ

Prvá z dvoch publikácií je zameraná na markušovský kaštieľ a má popularizačný charakter. Miroslava Lazniová v nej stručne a prehľadne predstavuje dejiny obce. Martin Račay sa zasa zameral na priblíženie stavebného vývoja kaštieľa od polovice 17. storočia po súčasnosť. Expozíciu historického nábytku, ktorá sa nachádza v spomínanom renesančnom objekte, popisuje Lucia Goldbergerová. Na druhej strane vzácne zbierky z markušovských depozitov predstavuje Bernadeta Kiczková. Viacerí turisti, ktorí navštevujú Markušovce, sa zaujímajú o náučný chodník – Transgresia paleogénu a Markušovský hríb. Uvedenú tému pre nich spracovala Zuzana Krempaská.

Markušovce – starobylé centrum veľkého domínia

Je to názov druhej pripravovanej publikácie, ktorá má populárno-vedecký charakter. Jej prvá časť sa zaoberá počiatkami rodu Mariášiovcov (Máriássy) na Spiši. Autor prezentuje náhľad, že ich príchod na územie dnešných Markušoviec sa udial v prvej polovici 13. storočia. Nestotožňuje sa s názormi, podľa ktorých tu Mariášiovci pôsobili už stáročia pred 13. storočím. Do 13. storočia kladie aj počiatky samotných Markušoviec, ktoré sú prvýkrát písomne doložené v roku 1290 a nie v roku 1280 či dokonca v 12. storočí (sic!), ako sa to stále traduje v niektorých prácach. Zároveň vyslovuje predpoklad, že sa Markušovce spoločne s Čepanovcami vyvinuli v 13. storočí na pôvodnom území starobylej dediny Odorín.

Prikláňa sa ďalej k názoru, že Mariášiovci majú valónsky (románsky) pôvod a prišli na Spiš zo západnej Európy počas veľkej kolonizácie, ktorá sa začala v 12. storočí. Tejto kolonizácie sa vtedy zúčastnili najmä nemeckí a valónski osadníci. Autor si ďalej všíma postup osídľovania územia, ktoré patrilo Mariášiovcom. Do 13. storočia kladie počiatky Lieskovian i Tepličky. Upozorňuje na skutočnosť, že Čepanovce pôvodne nepatrili Mariášiovcom a ich majetkom sa stali až v neskoršom období. Podrobne si všíma vývin majetkov Mariášiovcov od 13. storočia po 18. storočie. Ich panstvo sa na veľké domínium rozrástlo až postupom času. Zdôrazňuje, že centrom tohto rozsiahleho majetku boli po stáročia práve Markušovce a takto treba vnímať aj význam pozície tejto obce v rámci celého Spiša. Publikácia ďalej približuje zmeny v štruktúre osídlenia na území spomínaného panstva. Uvádza napríklad, že východne od Čepanoviec existovala v stredoveku osada Komárovce. A zaniknutých stredovekých osád je na území dnešných Markušoviec viacero. Z uvedeného dôvodu sú v publikácii zaradené aj prehľadné mapy so zaznačením polôh jednotlivých sídiel. Predmetom záujmu autora je aj vývin náboženských a národnostných pomerov na území domínia Mariášiovcov na Spiši. Upozorňuje na skutočnosť, že išlo v minulosti o veľmi pestré zloženie obyvateľstva. V okolí Markušoviec žili v stredoveku Slováci, Nemci, Valóni, Maďari a Rusíni. Samozrejme, uvedená národnostná a náboženská skladba

sa stáročiami menila. Pre zaujímavosť boli do publikácie zaradené mená daňovníkov z Markušoviec a Čepanoviec z roku 1715. Markušovskí čitatelia tak majú možnosť porovnať si výskyt priezvisk vo svojej obci po tristo rokoch.

V ďalšej časti publikácie sú čitateľom priblížené počiatky najvýznamnejších svetských a sakrálnych stavieb na území Markušoviec. Autor upozorňuje na skutočnosť, že novšia odborná spisba už nezaraďuje opevnený objekt v susedstve kostola medzi hrady. Nazýva ho opevneným kaštieľom alebo hradným kaštieľom. Z uvedeného dôvodu autor pokladá za primerané odlišovať oba najvýznamnejšie markušovské kaštiele prívlastkami horný a dolný. Upozornil na dôležitý prameň zo začiatku 16. storočia (portálny súpis), v ktorom sú uvedené hradné panstvá na Spiši (Spišský hrad, hrad Richnava, hrad Gelnica). Žiaden Markušovský hrad či markušovské hradné panstvo sa v ňom nespomínajú. V záverečnej časti publikácie uvádza autor dva starobylé domy spišskonovoveského námestia, v ktorých v 18. storočí bývali príslušníci rodu Mariášiovcov. Upozorňuje na podobnosť štukovej výzdoby priečelia dolného kaštieľa v Markušovciach s domom Františka Mariášiho v Spišskej Novej Vsi.

Nové publikácie, ktoré spoločne pripravili do tlače pracovníci Múzea Spiša, prinášajú mnoho zaujímavých poznatkov o minulosti Markušoviec. Nemali by chýbať v knižniciach Markušovčanov.

Miroslav Števík
Snímka: P. Lazor

farský informátor

eRko Markušovce

eRkári začali školský rok 2015/2016 Šarkaniádou, ktorá sa uskutočnila v sobotu 3. 10. 2015. Zúčastnilo sa jej 45 detí, ktoré sa spoločne s animátormi zabavili či už pri púšťaní šarkanov, alebo hraní rôznych hier na kopci nad futbalovým ihriskom. Bola to pre nás požehnaná sobota, počas ktorej sme zažili kopec zábavy, spoločne sme sa vyblázнili a načerpali nové sily z krásneho slnečného počasia. Ani tento rok sme v októbri nezabudli na celoslovenskú kampaň s názvom Detský čin pomoci. Rozhodli sme sa pre pomoc vo forme trvanlivých potravín, ktoré sme zaslali poštou pre rodinu s dvoma deťmi do obce Dlhá nad Oravou. 15 detí a 3 animátori sa pričinili o pomoc v podobe 15 kilogramového balíka, ktorému sa rodina veľmi potešila.

Oprava fasády kostola Lieskovany

Počas letných mesiacov sa uskutočnilo niekoľko brigád na dokončenie opráv fasády kostola v Lieskovanoch. Po prvotných úpravách poškodených častí fasády sa pokračovalo v nanášaní novej omietky. Na opravu sa použila silikónová omietka pre lepšiu životnosť. Vďaka mnohým a šikovným rukám farníkov sa nám to podarilo. Všetkým, ktorí prispeli svojou prácou alebo finančnými darmi, ďakujeme.

Poďakovanie – chvály

Chvály sú výborný spôsob, ako pozdvihnúť svoju dušu k Pánovi. Aj kráľ Dávid chválil, spieval a tancoval. Počas chvál sa nad nami otvára nebo a k Bohu sa šíri príjemná vôňa. Chvály zaháňajú úzkosť, depresiu, strach a napĺňajú nás.

Vážený pán farár, pán kaplán, teta kostolníčka a milí moji mladí spolupracovníci, ktorí ste sa s radosťou v srdci podieľali na dôstojnom priebehu chvál, ktoré sa organizovali v našej farnosti, dovoľte mi, aby som sa vám poďakoval za ochotu a chuť spoločne vzdávať chválu a slávu nášmu Pánovi.

Na chválach s pánom kaplánom aktívne spolupracovali: Lucia Filipová, sestry Klučárové – Lucia, Petra, Monika, Jakub Fulla, Šimon Salanci, Annamária Salanciová, Mária Dutková, Marianna Sečková, Števka Farkašovská, Júlia a Katka Hamrákové, Anička Lazorová, Lydka Bušovská, Pavol Zmuda. Samozrejme nezabúdam ani na Bohu známeho sponzora, ktorý finančne podporil našu aktivitu. Zvláštne poďakovanie patrí Adamovi Konkoľovi z Novej Ľubovne, ktorý prijal moje pozvanie, aby viedol program chvál, a tak nám priblížil Božiu Veľkosť v tejto forme modlitby. Pán Boh zaplať za službu! Nech vašu ochotu odmení Pán svojím požehnaním! Peter Hanuštiak

Ružencové bratstvo Markušovce

V nedeľu 4. októbra sa uskutočnila voľba horliteliek ruží, členov finančnej komisie a voľba horliteľa Ružencového bratstva. Novozvolené horliteľky: ruža č. 1 Eva Mrovčáková; č. 2 Agnesa Hamráková; č. 3 Magdaléna Maršáleková; č. 4 Mária Grečková; č. 5 Emília Klučárová; č. 6 Bernadeta Maliňáková; č. 7 Anastázia Sopková; č. 8 Mária Reinerová; č. 9 Marta Bušovská. Členky finančnej komisie: Emília Klučárová a Anastázia Sopková. Novozvolená horliteľka Ružencového bratstva v Markušovciach je Bernadeta Maliňáková.

Ružencové bratstvo Teplička

V nedeľu 23. novembra sa uskutočnila voľba horliteliek ruží, členov finančnej komisie a horliteľa Ružencového bratstva. Novozvolené horliteľky: ruža č. 1 Mária Sendrejová; č. 2 Darina Koňaková st.; č. 3 Helena Holečková; č. 4 Helena Vilkovská; č. 5 Margita Tekáčová; č. 6 Mária Blašková. Členky finančnej komisie: Helena Holečková a Darina Koňaková ml. Novozvolená horliteľka Ružencového bratstva: Mária Blašková.

Dátumy 1. svätého prijímania v našej farnosti

- Teplička – 1. máj (6. veľkonočná nedeľa)
- Markušovce – 8.máj (7. veľkonočná nedeľa)

-red-

Vzácny prvopiatkový obrus

Tento obrus sme prestierali u našej mamky len na prvý piatok v mesiaci. V skutočnosti to bol starosvetský, damaškový obrus, ale stále biely ako sneh. Nebol to však obyčajný obrus. Často na ňom prebýval ten najvzácnejší hosť, sám Pán Ježiš, keď ho duchovný otec priniesol pri prvopiatkovej návšteve. Tento vzácny „HOSŤ" vtedy rozžiaril nielen celú izbu, ale aj srdce našej mamky a aj nás ostatných.

Najkrajšie spomienky sa mi vynárajú v mysli na vianočnú spoveď. Vtedy okrem prestretého bieleho obrusa už aj svietil betlehemček s malým Ježiškom, ktorý náš tatko ručne vyrobili. Spomínam si aj na poslednú vianočnú spoveď našej mamky. Vtedy už boli chorá a slabšia, ale z ich oči žiarila láska, radosť a pokoj. Mamka radi spievali a vedeli hrať na ústnej harmonike. Vtedy pánu kaplánovi zahrali pieseň Tichá noc, svätá noc.

Náš Pán je ten najúžasnejší režisér, ktorý nám, aj prostredníctvom rodičov, dá spoznať Ježišovu lásku. Uvedomila som si, že starí ľudia a hlavne rodičia sú tou najvzácnejšou knihou života, napísanou zlatými písmenami. Je to kniha lásky a pekných spomienok hlboko vtlačených v našich srdciach.

Ďakujem Pánu Bohu za dar života, za mojich rodičov a za všetko, čo mi v živote daroval, nielen za to dobré, ale aj za to ťažšie, lebo ma to posilnilo a posunulo bližšie k Pánu Bohu.

Keď na prvom mieste v našom živote bude Boh, za ním rodina a potom všetko ostatné, tak si môžeme byť istí, že raz aj na nás budú naše deti a vnúčatá s láskou a veľmi radi spomínať.

Privítajme malého Ježiška v kruhu svojich rodín, lebo čas veľmi rýchlo letí... Len nedávno sme boli my malé deti a naši rodičia boli mladí, neskôr sme boli my mladí a naše deti boli malé a ani sa človek nenazdá a už sú deti dospelé a zase sa tešíme už aj s našimi vnúčatami.

Vinšujem všetkým pokojné Vianoce a snažme sa o to, aby sa malý Ježiško dobre cítil v našich srdciach.

Terézia Straková

Založené 1999

Vianoce 2015

Požehnaný vianočný čas praje redakcia časopisu Pokoj a dobro!

(Snímka: P. Lazor)

S potešením oznamujeme, že náš časopis Pokoj a dobro sa v septembrovej celoslovenskej súťaži FAČA 2015 o najlepší kresťanský časopis umiestnil v kategórii časopisov vychádzajúcich dlhšie ako desať rokov na 1. mieste. Všetkým čitateľom, priaznivcom, prispievateľom a podporovateľom zo srdca ďakujeme!

Sunquickový koláč

Z 8 bielkov vyšľaháme tuhý sneh, pridáme 40 dkg práškového cukru, 8 žĺtok a dobre vyšľaháme. K tomu ručne primiešame 32 dkg polohrubej múky, 1 prášok do pečiva, 2 lyžice oleja. Upečieme svetlé piškótové cesto, ktoré rozdelíme na 2 veľké plytké plechy, na mastný papier. Pečieme na 180 °C, 10 min.

Plnka: 1/2 l mlieka, 10 dkg kryštálového cukru, 1 vanilkový cukor, 2 kusy pudingu Zlatý klas – uvaríme krém. Zvlášť vymiešame 250 g Hery, 200 g práškového cukru. Po vychladnutí krému obidve masy spojíme.

Piškótové cestá očistíme od kôrky, natrieme tenkou vrstvou marhuľového džemu a spojíme. Zmiešame 300 ml pomarančového sanquicku a 300 ml vody a 2-krát polejeme vrchné cesto. Necháme vsiaknuť šťavu do cesta. Potrieme plnkou a bielou čokoládovou polevou.

Marta Kamenická

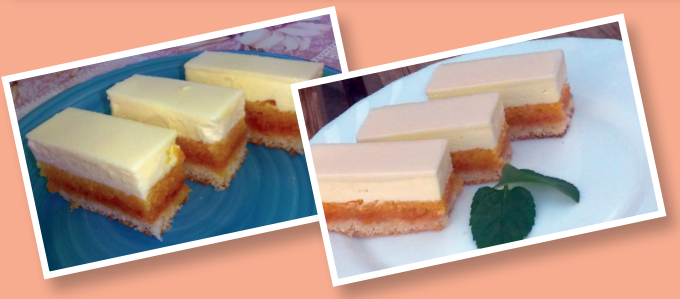

ČASOPIS VYŠIEL AJ VĎAKA PODPORE OBCE MARKUŠOVCE.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková úprava: Mgr. Barbora Klučárová. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara. Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16. 2. 1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. http://www.pokojadobro.sk. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciame.